

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 156.

V Ljubljani, v sredo 11. julija 1900.

Letnik XXVIII.

„Narodov“ boj proti cerkvi.

»Slov. Narod« trobi alarm in bije z vso močjo plat zvona, da bi spravil našo slavno vlado na noge. Ta je gotovo vsa zaverovana v afriške Bure in kineško vojno, ali pa spava spanje pravičnega, da ne zapazi, kako ji hiša nad glavo gori. In kaj je tako strašnega? Klerikalci so se prelevili v prave pravcate anarhiste. Morda je zadnji članek »o anarizmu« v »Obzorniku« tako intenzivno vplival na nje, ali pa sijajen vzgled bokserjev na Kitajskem... Bodisi temu kakor hoče, »Narod« konstatuje (v članku »Caveant consules« št. 152) pri klerikalcih naslednje anarhistične simptome:

1. »Opraviti imamo z negiranjem, s popolnim negiranjem države in njene oblasti«. (Blagovoljni bravec naj to in naslednje točke primerja s programom Bakuninovin, Proudhonovin in drugih anarhistov!)

2. »Kakor meni sedaj župnik, da mu je škofovo pismo edini zakon in škof edini zapovednik, bode o tem takoj prepričana cela župnija in škof bode imel med priprostim narodom edino veljavo, cesar pa nobene.« (Se sicer ne zлага popolnoma z anarhističnimi načeli, pa je vendar zelo revolucijonarno.)

3. »Konflikti (z duhovniki) se bodo prav pogostoma ponavljali in ljudstvo samo bode postalo uporno.« (Propaganda dejanja! Klerikalci bodo gotovo zdaj poučevali Bakuninov »revolucijski katekizem« namesto predpisanega škofijskega!)

Ob taki, vsemu družabnemu redu grozeči nevarnosti ima »Slov. Narod« neveljavne zasluge, ker je na njo opozoril še o pravem času vladne organe. Morda je rešitev vendar še mogoča in se pri nas zabranijo krvave orgije, kakor jih vzpizarjajo anarhistični bokserji na Kitajskem! —

Pa bomo resni! Sodbo o duševnem stanju tistega pisca, ki si je v svoji razgreti domisljiji naslikal klerikalno-anarhističko po-

šast, prepuščamo psihiatrom, katerih ima »Narod« nekaj okoli sebe. Pečati se hočemo le z dejstvom, katero je ta list zlobno — nemno uporabil za svoj napad. Stvar je ta: Okrajno glavarstvo v R. je zahtevalo od nekakega župnika, naj določi glavarstvu svetinjo mladeniške družbe. Župnik je na to, povdarjajoč, da je mladeniška Marijina družba v njegovi fari strogo cerkvena, od škofa ustanovljena družba, okrajnemu glavarstvu odgovoril, da ono ni kompetentno v tem oziru tirjati svetinje, ker ima Mar. družbe nadzorovati le škofijstvo.

Ta dogodek je povzročil v možganih »Narodovega« člankarja patološke prikazni, katere smo ravnokar opisali!

Kaj sodi o Marijinih družbah cerkev? V kanoničnem pravu se Marijine družbe ali kongregacije vzporejajo z drugimi strogo cerkvenimi bratovščinami. Vsi odloki višjih cerkvenih oblastij, ki leté zadevajo, veljajo tudi za prve. Leta 1887 je n. pr. kongregacija za odpustke v Rimu določila, da je pri cerkvenih bratovščinah, »ki so bratovščine v pravem pomenu besede«, za pridobitev odpustkov potrebno, da se imena udov zapišejo v bratov. knjigo. Ta odluk, ki veže le prave bratovščine, izrecno velja za Marijine družbe. (Acta S. Sedis XX. 108, IV. in V. Prim. Berringer Ablasse 11. Auflage str. 553. in 673.)

Kongregacije in bratovščine imajo tudi iste skupne znake, ki izpričujejo njih strogo cerkveni značaj.

Kakor bratovščina mora biti tudi Marijina družba kanonično, to je: od cerkvene oblasti (škofa) ustanovljena in statii pod cerkvenim nadzorstvom. Brez te kanonične ustanovitve bi bil vzprejem neveljaven in bi kongregacija tudi odpustkov in drugih milosti se ne mogla udeleževati. Predstojnik mora biti od cerkvene oblasti imenovan. Kje na svetu je kako društvo, ki se na ta način ustanavlja in vodi?

Nikdo ne more pametno vgovarjati, češ že ime »Marijine družbe« (»Narod« piše na-

menoma »društva«) ali kongregacije, kaže da imamo opraviti z navadnimi društvi v zmislu državne postave. Vsaka »družba« namreč še ni društvo. Tudi cerkvene bratovščine so družbe vernikov v dosegu posebnega, pobožnega namena. Tudi družina, celo kat. cerkev so družbe, in vendar ne spadajo pod dotični paragraf državne postave.

Imena: »kongregacija«, »zveza«, »bratovščina«, »družba« so synonyma in jih rimske kongregacije poljubno rabijo o isti cerkveni ustanovi.

Toda nimajo li Marijine družbe svoje voljeno predstojništvo kakor prava društva? Ali ne plačujejo udje »letnih doneskov« in ne nosijo »društvenih znakov«?

Odgovor: Predstojništvo imajo tudi mnoge cerkvene bratovščine. V prejšnjih časih je bila organizacija bratovščin veliko bolj razvita, kakor dandanes. In še sedaj imajo te marsikje svoj odbor, skupni altar itd. Tudi apostolstvo molitve ima svojo organizacijo: generalnega vodjo, škofijske ravnatelje, pospeševalce, vzprejemne diplome itd. Dejanje sv. D. tinstva je slično vravnano. Nikdo ne smatra ti dve cerkveni družbi za »društvi«, ki bi potrebovali za ustanovitev vladnega dovoljenja in nadzorstva!

»Letni doneski«, o katerih »Narod« govori, so gola izmišljotina, ker niso v nobenih pravih predpisani. Res se pri družbenih shodih pobirajo v puščico prostovoljni darovi, ki se porabijo za okrašenje Marijinega altara, svečavo itd. Toda, to je le miloščina, ki nikjer ni zapovedana.

Najbolj pa bodejo liberalce v oči »svetle medalje«, ki jih nosijo udje Marijinih družb. Te so povzročile, da se je pričel boj zoper nje. — Tudi te svetinje, olupšane s podobami Matere božje in kakega svetnika, niso »društveni znaki«, temveč le devocijalije, kakor: škapulir, rožni venec in druga nabožna znamenja. Ako so te »svetle medalje« tolikanj nevarne za obstoj države, pozove

naj »Narod« policijo, naj pazi, da ne bode kak klerikalni kmetič rožnega venca zunaj cerkve v roki držal! Skrbno bi bilo tudi treba preiskovati razen nakit: križce za na vrat, broše z Marijinimi podobami, pripanke pri žepni uri itd. Vse to naj »Slov. Narod« policiji priporoči, kateri se tu odpira široko polje delovanja!

Iz vseh teh znakov je razvideti, da cerkev smatra Marijine družbe za prave bratovščine, torej za strogo cerkveno ustanovo. Cerkevne zadeve uravnati pa pripada le cerkveni oblasti.

In ravnanje župnika, katerega »Narod« tako hudo napada, je popolnoma opravičeno.

S tem dokazom bi smeli tudi zaključiti članek, ker državni temeljni zakon priznava katoliški cerkvi v Avstriji prostost, da sme notranje cerkvene zadeve sama uravnati. Da pa naši bravci uvidijo, kako krivično in neumestno je novejšo postopanje vladnih organov na Kranjskem proti Marijinim družbam, ozreti se hočemo še na dosedanje vladno prakso po drugih deželah.

Zakon o društvenem pravu z dne 15. novembra 1867 bi sicer lahko kaka liberalna vlada uporabila proti cerkvenim bratovščinam, ker govori splošno o »društvi« in »zvezah«. Dejanjsko pa je imela doslej cerkev v tem svojem organizatoričnem delovanju popolno prostost. C. kr. namestništvo na Gorenjem Avstrijskem je celo v odloku z dne 31. januarja 1871 izjavilo, da takozvane stanovske družbe (to je: Marijine družbe) niso društva v smislu državne postave, da se torej smejo ustanavljati brez vladnega dovoljenja. Na Dunaju, v stolnem mestu avstrijskem, obstoji nad trideset Marijinih družb, in udje so jim celo člani vladarske hiše. Kongregacije imajo svoje »hode, svoje zastave in svoje slovesnosti. O priliki jubileja Nj. Veličanstva so

LISTEK.

Svetnik.

Francoski pisal Paul Bourget. — Prestavil — a — (Dalje.)

»Pri nas, dragi oče, katoličanstvo vrlo napreduje. Tako imamo nekaj prav vzornih vzgledov svetosti. N. pr. pisatelj Baudelaire in nekateri njegovih učencev. Iz same ponižnosti se imenujejo dekadente. Pišejo himne, ki jih skupno čitajo, izdajajo časopise, ki pridigujejo lepe nauke. Nič ni bolj vzornega, kakor taka vera v tako mladih letih...«

»Glejte, tega še nisem vedel,« je odgovoril duhovnik. »Dekadentje, pravite?«

»Da,« je nadaljeval Filip, »ki stopajo navzdol, ki stremijo za onim od spodaj...«

»Razumem,« je odgovoril duhovnik, »kesajo se, imajo prav. V Italiji imamo pregovor: Non bisogna aver paura che de suoi peccati, ni se treba bati drugega, kakor svojih grehov.«

»Dragi oče,« sem rekel na koncu preproste večerje, da bi kratkomalo zabranil nespametne burke mladega tovariša, »ali bova lahko nocoj videla freske Gozzolija, o katerih sta mi pripovedovali Angležinji.«

»Pri luči je morda težko prav soditi,« je odgovoril don Griffi; ali slednjič je vendar zmagała želja, pokazati svoje odkritje.

»Pa saj jih bosta jutri zopet videla. Kadar se vrnejo menihi, kako bodo pač srečni s tako lepimi slikami! Upam, da bom utegnil še vse to jesen osnažiti. Ludovik, pojdi po voščeno v kapelo s tem-le ključem,« in izvlekel je iz žepa kolač velikanskih ključev. »Treba je zapirati pred kmeti, ki prihajajo vsako uro. Sicer je pošteno ljudstvo, vendar ni potreba skušati siromaka.«

Ludovik se je kmalu vrnil in prinesel voščeno, pritrjeno na koncu palice, ki se je brezdvomno rabila za prižiganje sveč. Menih se je dvignil in odmolil Benedicite, na to je z otroško živahnostjo zagrabil svetilko zgoraj za ročaj.

»Jaz bom stopal pred vama in kadar pridemo v labirint, lahko rečeta z Dantejem: Per la impacciata via, retro al mio duca...«

»Že zopet Dante!« mi je zašepetal Filip. »Ti ljudje ne morejo ničesar delati, niti jesti ne košček gorgonzola, plesnivega slabega sira, da ne bi navedli vsaj en verz velike tápice florentinske, ki se je imenoval Durante, to se pravi Durand. Ali ste že slišali? Vallès je pogodil ta izvrsten dovtip. Nebeška komedija od Duranda!... Prav mika me storiti uslugo našemu gostitelju.«

»Slabo ste naleteli,« sem odgovoril, »saj sem se že izrazil, da se divim velikemu pesniku.«

»Vem, da pripadate nabožni, mališki svečeniški stranki. Jaz sem pa, kakor vidite,

iz rodu ikonoklastov, to je ves razloček med nama...«

Med tem smo se vedno dalje izgubljali v brezkončnem hodniku. Haljo našega vodnika je fantastično razsvetljeval plamen v svetilki, ki je nemirno v zraku vztrepetaval. Stopali smo navzgor, potem navzdol in obšli oboke križnega hodnika. Včasih je pri našem prihodu vzfrfotal nočni ptič, ali pa je oprezno in prestrašeno stekla kaka mačka. Če bi le motno svetila luna, bi bil tukaj dosežen višek romantičnosti, da bi skoraj tesno prihajalo pri nočnem izprehodu po velikanskem samostanu. Privabil sem si v spomin redovnike preteklih stoletij, ki so tod hodili v temnih urah k nočnim molitvam. Zamislil sem se nazaj za štirideset let in si predstavljaj najinega vodnika, kako stopa po hodnikih v dolgi vrsti bratov redovnikov, mlad, plamteč v veri, vnet za svoj red. Kakšni spomini so se neki budili v njegovi duši, ko je še skoraj sam živel v ogromnem, zapuščenem poslopju? Ali vendar je bil vesel v nesreči, skoraj živahen, posledica živega verskega prepričanja. Kolika moč v tej skrivnostni prikazni, ki jo tvori brezpopojna, popolna, neomahljiva vera?... Končno se je don Griffi ustavil pri nekkih durih. Poiskal je pravi ključ in odprl vrata. Stara ključavnica je zaškripala v vseh sklepih in skoraj smo vstopili v visoko sobo, kjer je vztrepetava luč v svetilki s štiri-

rimi roglji površno razsvetljevala dve steni, poslikani s freskami, in oddelek zidu, ki se mi je na prvi pogled zdel še čisto bel od apnene plasti.

»Dragi moj,« se je obrnil redovnik k Ludoviku, »daj mi voščeno, da jo prižgem. Ti bi mi morda pokopal haljo z voskom, ki ga prav nič ne potrebuje.«

Pristavil je svetilko na tla ter prav skrbno pritrdil dogorek na koncu palice. Na to je prižgal mali steni in začel premikati plamenico ob zidu, in kakor bi bilo začarano, so pri tej razsvetljavi oživele posamezni oddelki na slikah starega mojstra. Redovnik je z motno lučjo svetil ob prvi steni, da je bilo lahko razločiti krvavo rano Kristusa, roko apostola, ki je rano še povečal, otožni pogled Izveličarjev in obraz Tomaža, na katerem je bilo izraženo mešano čuvstvo pekoče vesti in radovednosti; angelji so pa nesli v nebo orodje pri trpljenju in solze so oblivali njih nežna lica. Na drugi smo natančno videli z zlatom pretkano vezeno in zeleno tuniko Gondofora; dragoceno kameenje, ki je bilo namčnjeno apostolu, je bilo čez rob nasuto v posodah, pavi so razprostirali nališpane repe čez balkone, pisane papige so sedele na vejah, velikaši so pa z leopardi na verigah sledili divjačino po gorskih potih. In mali plamen je kakor veša vedno bolj vzplapolaval. Koder je izginil, se je takoj razprostrla nejasna senca. (Dalje prih.)

unajske kongregacije napravile veličastno slavnost, katere so se udeležili tudi člani cesarske hiše. In čeravno se vse to godi pred očmi vlade in vladarja samega, vendar še nikomur ni prišlo na um, da bi zahteval za nje policijskega nadzorstva.

To mrvico prostosti, ki jo katoličani imamo, moramo pač varovati. Zato se na-dejamo, da nam bo de vlada v tem oziru pravična. »Narodovo« brezumno pisarenje pa prepuščamo sodbi otrok in — norcev.

Mažari v hrvatskem Primorju.

XXXIII.

Na Reki zopet vre. Mažarski časopisi se silno tegote na reškega župnika radi tega, ker je zabranil peti cesarsko himno v mažarskem jeziku v reškej župnej cerkvi na obletnico kronanja cesarja za ogerskega kralja. »Magyarorszag« napada tudi senjskega škola, češ da je le ta naložil reškemu župniku, da se himna ne sme peti, in v svojej jezi kar naravnost zahteva, da se Reka odcepi od senjske škofije ter zedini s katero ogersko škofijo, ali pa naj se osnuje samostojna škofija za samo Reko. To zahtevajo po mnenju »Magyarorszaga« mažarski državni interesi, kajti zdaj, ko je Reka že tako zedinjena z ogersko državo, naj se vdruži tudi v cerkvenem pogledu z Mažari, saj proti temu gotovo ne bode imela nič sv. stolica v Rimu, a Ogerska bi s tem neizmerno mnogo pridobila, ker bi se sčasoma vse Primorje privabilo pod državno in duhovno oblast ogersko.

To so zares lepe osnove, skovane v uredništvu »Magyarorszaga«, ki bi bile na korist mažarskega naroda, a na škodo hr-vatskega, kateremu edinemu pripada gospodstvo v hrvatskem Primorju. In tako bi mogle višje duhovne oblasti samo na puhla obrekovanja mažarskih šovinistov spremeniti današnje odnose na škodo hrvatskega naroda. Mi pravimo puhla obrekovanja, ker gotovo ni resnično, da bi zabranil senjski škof peti državno himno, ko bi bilo to po cerkvenih pravilih dovoljeno. Reški župnik se je ravnal gotovo po propisih, a ker ni zadovoljeno mažarskim zahtevam, upijejo seveda precej, da se kuje proti njim zarota. Zato naj se odstrani vse, karkoli se spominja na Hrvatstvo v teh krajih. Seveda je prva cerkev, v kateri se na Reki lahko vsakdo prepriča, da je reško prebivalstvo hrvatsko. Tukaj se je vzdržal hrvatski jezik proti vsem dosedanjim napadom, pa se bo še, če Bog da, ker s cerkvijo vendar še ne morejo Mažari ravnati po svojej volji.

Grda laž je pa, ko se »Magyarorszag« toži, da senjski škof zanemarljivo Reko, češ da je predaleč od nje. Ravno sedanji senjski škof dohaja pogostoma na Reko, ter opravlja zvesto svoje škofovske dolžnosti, a to reški prebivalci vsi dobro vedo, pa ga za to tudi lepo sprejemajo. Moremo prav odločno trditi, da ni na Reki, razun mažarskih dose-ljencev in laških irredentistov, nobenega, ki bi bil zavzet za »Magyarorszagovo« osnove. A kako so reški prebivalci vsi proti Mažarom, vidi se tudi iz tega le dogodka. Na sv. Vida dan, ko se slavi mestni patron, je bilo vse mesto v zastavah, toda le v bojah mestnih hišah niti jedne mažarske zastave. Tudi to pokazuje najbolje, da si reško prebivalstvo ne želi priti pod kakšno mažarsko škofijo. Mažari so postali nestrpljivi, ker se mažarstvo ne širi v onej meri, kakor so oni to pričakovali. Oni mislijo, da državna oblast ne more sama izvesti svojih osnov, četudi ima na razpolago za to ogromnih sredstev. Na samem Ogorskem pomagajo siriti mažarizacijo tudi duhovne oblasti. Le v Medjumurju in Reki se to ne godi, ker spadata ta kraja pod hrvatske škofije. Zato zahtevajo Mažari že toliko časa, da se izloči Medmurje iz zagrebske nadškofije, a Reka iz senjske škofije, branijo se pa odstopiti v Slavoniji neke kraje djakovske škofiji, ker bi tako prišli iz škofije pečuske in bi se v teh krajih izgubil upliv mažarski.

Pri vsem tem pa Mažaru ni stalo do cerkve in katoliške vere, njemu je glavna skrb mažarstvo, katero želi zatrositi s pomočjo cerkve med Hrvate. Hvala Bogu, da ima Hrvatska tako domoljubne škofo in požrtvorno duhovščino, da se ni treba bati vseh

teh spletk mažarskih šovinistov. Nadjamo se, da je »Magyarorszag« brez vsake podlage zapisal trditve, da ne bi imela sv. stolica nič proti temu, da se Reka odcepi od senjske škofije. Oholi Mažar misli, da bode sv. stolica kar njemu na voljo vse storila, kar on zahteva. Če pride sploh do takih razprav, dala se bode sv. stolica natančno podučiti od hrvatskih škofov, a ker je pravica na strani le teh, ni nobenega dvoma, da se bode rešilo vse v njihovo korist in ne v mažarsko. Reka spada od starine k senjskej škofiji, pa ni nobenega razloga razun mažarskega šovinizma, ki se gotovo ne bode uvažil, da bi se od nje zdaj odcepila.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. julija.

»Fremdenblatt o položaju«. Včeraj se je po daljšem prestanku zopet oglasil oficijelni »Fremdenblatt«, da spregovori nekaj besedij o raznih predlogih, ki so v minuli dobi zagledali beli dan in ki naj bi pripomogli k življenju parlamenta. Piše pa ta list mej drugim: Akoravno je iskreno pozdraviti korake raznih politikov, da bi našli odprto pot na prosto, vendar moramo konstatovati, da dosedanja izvajanja posl. Grabmayra, Ebenhocha, Steinwendra in drugih ne morejo dovesti do pozitivnega rezultata. A nekaj se je vendar-le doseglo. Potihnilo so glasovi, ki so proglašali parlament mrtvim, in vsi politiki skrbje zato, da ostanejo ustavna določila i nadalje v veljavnosti. Tudi Čehi ne bodo vztrajali dolgo pri svoji negaciji in bodo spremenili način bojevanja. Poslanec Menger je priporočal potrpljenje. Avstrijci smo vajeni uriti se v tej čednosti, toda tudi tu ne smemo preko gotove meje. Najmanj pa sme to država! — Iz teh oficijelnih izjav se da sklepati, da vlada hoče na vsak način pričeti z rednim parlamentarnim delom in da se v to svrhu ne bo strašila niti pred izrednimi sredstvi. Mej ta spada bržkone v prvi vrsti strogi poslovni red, ki bo morda uveljavljen celo neparlamentarnim potom.

Postaniška poročila o položaju. Večinoma v sedanjih dneh nimajo mnogo večjega namena, nego da polnijo predale listom one stranke, kateri pripadajo dotični poslanci. In to ima v sedanji poletni suhoparni dobi tudi nekaj pomena. V zadnjem času se je oglasilo v javnosti več nemških poslancev, mej temi Menger, Fournier in Steinwender, ter češki poslanec Sileny. Prvi je na shodu v Moravski Ostrovi samo pro-rokoval ter svojim volivcem niti ni podal jasne slike o sedanjih razmerah, bolj drzen je bil pa profesor Fournier, ki je z neznan-sko silo udrihal po vsem, toda ne na javnem shodu pred svojimi volivci, pomneč gesla, da je previdnost mati modrosti, marveč se je zapri s svojimi ožjimi somišljeniki v klubovo sobo. Rekel je mej drugim, da pl. Koerber ni mož, ki bi izvedel velike korake, in torej tudi ne bo uveljavil s pomočjo § 14 jezikovnih načrtov. Poskusil bo marveč zopet s parlamentom, ki bo morda vendarle zlomil obstrukcijo, ki je navstala iz strahu pred izgubo mandatov. Ta izjava se prav dobro prilega ustom prof. Fourniera. Tudi o zmerni poslovni večini se je mož precej obširno izrazil, a moral je priznati, da tudi v tem slučaju Čehi lahko nagajajo. Najbolj je Fournier zadovoljen z absolutizmom, ki sledi tem nezdravim razmeram, ker bo absolutizem levice. Tu jo je mož najbolj pogodil. Največja tolažba je pa za Fournierja — revolucija na Kitajskem. — Poslanec Steinwender je dobil v Grifenbergu soglasno zaupnico. — Češki poslanec Sileny je izjavil minulo nedeljo, da moravskim Čehom zadostuje zadostno število šol in domačih uradnikov, potem se ne brigajo za § 19 drž. osnovnega zakona. Sploh pa ima Koerber nalog, naj spremeni svoj jezikovni načrt, da ga jeseni vsprejme državni zbor. Ako pa tudi tedaj pride do obstrukcije, potem bo državni zbor razpuščen in pl. Koerber ide v pokoj. To se bržkone zgodi, ker bo vlada raje ustregla nemškim levičarjem. — Kakor se vidi, so vsa ta izvajanja same prazne kombinacije. Položaj se zjasni še le ob sestanku državnega zbora.

V Franciji se ne more poleči vihar, ki je navstal radi demisije dveh najboljših generalov. Vse opozicijske stranke, ki

simpatizujejo z armado in vedo, kako oporo najde republika v svoji armadi, ter vse njih časopise provzročajo vladi skrajno neljube preglavice. Vladnim krmilarjem je posebno neljubo to, da so ti opozicijski razglasili najnovejši korak vojnega ministra po vseh občinah potom lepakov ter časopisja in da baje organizujejo za 14. julija, ko se vrši znani narodni praznik, večjo nacionalistiško demonstracijo v trenutku, ko se bo predsednik Loubet peljal proti Longchamps. Najbolj neljubo pa je vladi, da je dosedaj vsaki vladi naklonjeni, strogo oficijozni list »Temp« prestopil v opozicijo ter se na strani »Journala des Débats« udeležuje boja za avtoriteto armade. V vladnih krogih jih te akcije sicer ni kdove kako strah, ker računajo na močno oporo sebi prijaznih elementov, vendar so pa iskreno pozdravili sklep vseh republikanskih skupin, da bodo za dobo parlamentarnih počitnic izvolili odbor, v katerem bo zastopana vsaka stranka po treh članih in ki bo vladi vedno na razpolago s svetom in dejanjem in jo menda varoval pred napadi. Res lepo bo videti, ko bodo mej drugim tudi socialisti stali na straži za — buržoazijsko vlado.

O pokojnem blüsem pruskem ministru Falku pišeta obširno nemška katoliška lista »Germania« in »Köln. Volkszeitung«. Prva pravi, da pravi provzročitelj zloglasnega kulturnega boja ni bil Falk, marveč ta madež bo vedno obtičal na knezu Bismarcku, a reči se mora, da je bil Falk njegov najvestnejši pomagač. Kovali so se zakon za zakonom proti katolikom, dežilo je kaznij na vseh straneh in najvišje cerkvene dostojanstvenike so vlačili pred sodišča ter jih potiskali v ječe in »odstavljali«. Toda ves trud je bil zaman. Duhovščina in ljudstvo sta se kakor jeden mož uprla temu nečutenemu počenjanju. Centrum je zmagonosno izšel iz boja in katoliško časopisje se je znatno pomnožilo. Zakleta sovraga sta se morala umakniti ter priznati, da katoliške cerkve »et portae inferi non praevalerunt!« — V istem smislu piše drugi imenovani katoliški list.

Cerkveni letopis.

Planinska Gora je dne 2. julija t. l. obhajala slavnost, kakoršne še ni bilo, odkar gora stoji in cerkev na nji. Trinajst Marijinih družb z Notranjske se je na vabilo planinskega g. župnika sešlo, nebeški Kraljici ponoviti obljubo zvestobe in stanovitnosti. Zastopane so bile: dve planinski, hrenoviški in trnski, dalje Logatec, Studeno, Košana, Suhorija, Nadanjeselo, Trnovo, Idrija, vsesкуп 897 članov, nekatere družbe s svojimi banderi.

Vsi so dobili od planinskih družic svilnate našitke z napisom: Planinska Gora, 2. julija 1900.

Vreme je bilo krasno, kakor nalašč za tako slavnost, ljudstva okoli 1200 Marijinih častilcev. — G. knezoškof in župnik planinski sta jahala na Goro bosanske konjiče, od svetlega kneza dane na razpolago. Ne-popisno ganljiv prizor je bil, ko so vse družbe pri kapelici žalostne Matere Božje premil. g. knezoškofa pozdravile in ga je prednica planinske družbe gdč. Amalija Stritof nagovorila ter poklonila sopek cvetic.

Cerkev je bila ozaljšana, kar se da. Vsa čast fantom in dekletom iz Planine, ki so v tem delu nenavadno spretni in kažejo nekako umetnost v dekoracijah. Trije slavoloki s primernimi spodbudnimi napisi so delali najboljši vtis na romarje.

Duhovnikov je bilo s Presvetlim vred 14. Bralo se je osem sv. maš. Ob 9. uri so g. knezoškof imeli govor o lepoti in vrednosti pobožnega življenja v mladosti in njega pomočnikih. Potem je sledila sv. maša, pri kateri so trije pevski zbori skupno prepevali Marijino slavo. Grom topičev pa je celi okolici naznanjal naše kipeče veselje, da so Marijine družbe zopet oživele in se zbrale v cerkvi, ki je bila že pred 160 leti sedež in zbirališče Marijinih otrok.

Zgodovinska slika, delo slavnega Mencingerja, ki to izpričuje, je bila za to slavnost po g. Ogrinu z Vrhnike okusno prenovljena in je zdaj poseben kras cerkve. — Končno nas je gosp. Šeber iz Postojne vse skupaj fotografiral. Vse je bilo veselo in navdušeno, ta dan nam ne izgine tako kmalu iz spomina.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. julija.

Imenovanja. Poštima oficialoma sta imenovana K. Kainz za Ljubljano in A. Šumi za St. Peter, poštним asistentom M. Borštner za Celje, pristavom pri fin. ravnateljstvu za Primorje F. Poniž.

Odbor »Slovenske Matice« je imel v ponedeljek sejo, v kateri je bil zopet predsednikom izvoljen prof. Fr. Levce. Obširnejše poročilo objavimo jutri.

V rogaško Slatino je prišel nadbiskup S. Milinović iz Bara ter ondi pričakuje biskupa Strossmayerja, ki se na potu v Slatino sedaj mudi v Zagrebu.

Angleški častniki so včeraj obiskali postojinsko jamo. Bilo jih je s kadeti okoli 120, spremljalo jih je do 50 avstrijskih pomorskih častnikov. Na kolodvoru jih je pozdravil okr. glavar vitez Laschan, skupen obed je bil ob 2. uri, ob 5. uri so se vrnili v Trst.

Toča in strela. Iz Stare Oselice se nam poroča: Že drugič nas je letos obiskala toča. Prvič dne 26. junija je pobila en del župnije. Dne 8. t. mes. pa je med popoldansko službo božjo začelo grmeti, stembilo se je in usula se je toča, katera je v 13 minutah pobelila vse prav na debelo tako, da še danes dne 10. julija leži pod kapom in na senčnatih krajih, akoravno je včeraj dopoldne solnce dobro grelo. Pa hvala Bogu, na žitu ni naredila posebne škode, ker je bila brez viharja. Ravno po končani popoldanski službi božji je pa tresčilo v hlev posestnika Slemenčana, kateremu je vse pogorelo do tal, zraven stoječa hiša se je otela. Škoda je za reveža zelo občutna. Živino so rešili. Ovac pa gospodar ni mogel spraviti iz staje. Čez pol ure, ko je že tramovje padalo, stopi neki kmet k oknu pogledat, ali so ovce še žive. Zvonček se sliši. Takrat plane gospodar v ogenj, odpre vrata in ovce precej osmojene pridejo vse na prosto. Najbrž vse ostanejo žive.

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo je včeraj v Postojni praznovalo svojo 25. letnico. Slavnostne seje, kateri je predsedoval baron Berg iz Mokronoga, se je udeležilo lepo število zborovalcev in zastopnikov raznih oblastev. Navzoči so bili: Deželni predsednik baron Hein, kot zastopnik poljedelskega ministerstva min. svetnik Rosipal, dvorni svetnik Steininger, gozd. nadzornik Pusich kot zastopnik tržškega namestnika, dež. odbor kranjski in c. kr. kmet. družbo je zastopal poslanec Povše. Mej zborovalci so bili mej drugimi: Knez H. Windischgrätz, grof Lanthieri, dvorni svetnik Gutenberg iz Gradca, gozd. nadsvetnik Goll, gozd. ravnatelj Reismüller in pl. Obereigner, okr. glavar in župan iz Postojne. Baron Berg je otvoril slavnostno sejo in pozdravil razne zastopnike. Deželni predsednik je pozdravil zborovalce, čestitajoč društvu na njegovem vspešnem delovanju. V imenu poljedelskega ministerstva je govoril dvorni svetnik Rosipal. Dež. odbornik Povše je naglašal važnost društva, ki je marsikaj storilo v prosep gozdarstva, in zagotavljal posebno zanimanje dežele za to društvo. Deželni zastop z zanimanjem zasleduje plodonosno delovanje društva, kateremu želi tudi v bodočem četrtstoletju še večjih vspehov v povzdigo umnega gozdarstva, ter izraža hvalo vsem, ki sodelujejo pri tem prepotrebem in koristnem podjetju. Nato je predsednik poročal o stanju in tajnik o zgodovini društva. Ustanovljeno je bilo l. 1875 po delovanju tedanjega dež. gozdarskega nadzornika Salzerja. Ravno v Postojni se je pred 25 leti sošel ustanovni shod. Predsednikom je bil izbran ustanovitelj Salzer, ki je previdno vodil društvo do svoje smrti l. 1895. Od članov prvega odbora iz l. 1875 so še delujoči dvorni svetnik Rosipal, nadsvetnik Goll in gozdarski nadzornik pl. Obereigner. Društvo je skrhelo za naraščaj umnih gozdarskih pomočnikov in paznikov. Delovalo je na to, da se odpravi kozja paša, posebno v mladih nasadih, katerim je koza velik sovražnik. Skrbelo je tudi, da so se skupna zemljišča, ugodna za kmetijstvo, razdelila in ostali skupni svet pogozdoval. V Kočevju se je osnovala šola za lesni obrt. Po Krasu in Istri je društvo podpiralo dobavo vode. S ponosom sme naglašati zaslugo, da so kranjski in primorski deželni zbori sklenili zakon za

pogozdovanje Krasa, kjer so že vidni in lepi uspehi. Osnovale so se pogozdovne komisije na Kranjskem, v Istri in na Goriškem. Društvo je dajalo nasvete v raznih gozdarskih zadevah in podpiralo trgovino z lesom. Da proslavi spomin svojega ustanovitelja Salzerja, je društvo zložilo glavnico, od katere daje 200 kron na leto mladeniču s Kranjskega, ki se hoče izučiti gozdarstva. Po končanem poročilu je predsednik zaključil slavnostno sejo in po kratkem presledku otvoril redno letno sejo. — e.

Iz Adlešič 9. julija: V noči od petka do sobote je bil pri nas prav hud naliv, ki je naredil precej škode na polju in vinogradih. Hudo se je tudi bliskalo in treskalo. Strela je tudi udarila v zidanico mlinarja Matije Starošniča v Veliki Plešivici.

Nujno potrebno! Prijatelj nam piše: Meni se je nedavno tole zgodilo: Ob slabem vremenu sem moral v neki gostilni na Gorenjskem dalj časa čakati na voz, da se peljem dalje. Kaj naj storim? Zahteval sem časopise, da si prežem čas. Prineso mi same protiverske liste, med njimi seveda tudi neizogibni »Narod«. Na zahtevo, naj mi prineso pošten list, prisedel je k meni gostilničar in se je začel iz mene »norca delati«. Ponujal mi je »Narod«, in se zraven norčeval, češ: »Saj ga ne smete brati«. Tega gostilničarja za sedaj ne objavim, ker ne vem, če ni že »faliral«, in naslednika, ki je morda bolj pošten, nečem diskreditirati. A nujno potrebno se mi zdi, da se temu nedostatku, ki je zlasti v gorenjskih gostilnah precej razširjen, korenito odpomore. Za take kraje, kakor so na primer Bled, Bohinj, Loka, Kranj, Toplice, Postojna itd., kamor pride marsikdo, da si sedaj nekoliko odpočine, je nujno potrebno, javno razglasiti, katere gostilne so poštene in imajo dobre liste, da vemo, kje naj ostanemo. Na Bledu na primer sem videl, da je veliko naših somišljenikov, tudi duhovnikov, ostajalo v gostilni, kjer so se shajali vsi najhujši nasprotniki. Od »klerikalca« se je seveda vzel denar, a za njegovim hrbtom so se mu posmehovali, če ga niso, kot se je meni nekje zgodilo, kar naravnost inzultirali. Pošteni gostilničarji morajo pa čisto gledati, kako hodijo ljudje mimo njih in nesó svoj denar liberalnemu nasprotniku. Nemci so odločnejši. Več listov, med njimi posebno »Kölnische Volkszeitung«, naznanjajo svojim somišljenikom vse gostilne, kjer dobé dobre liste. Zato bi bilo pa pri nas tudi neobhodno potrebno, da naši zapniki — kjer jih ni, naj se brž izberó — javno naznanijo one gostilne, kjer se dobé dobri listi. Ustreženo bo s tem gostilničarjem in letovičarjem. Svoji k svojim!

Letovičar.

Mestna kopel. Od 1. do 7. julija letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 1802 kopel in sicer za moške 1380 (313 kopel v banah, 1067 pršnih), za ženske pa 422 (228 kopel v banah pa 194 pršnih). — Mestni magistrat ljubljanski 9. jul. 1900.

Škofjeloški županom je izvoljen g. notar Lenčak, svetovalci so pa gg. Avgust Sušnik, Čarman, dr. Arko in Flis. V občinskem zastopu ima večino katoliško-narodna stranka, zato je upati, da bode to upošteval tudi novoizvoljeni župan.

Zadruga v Kropi je imela minulo leto 138.072 K 82 h aktiva in toliko pasiva. Promet za Kropo velik, tem bolj, ker je od železnice precej oddaljena. Delavcem je zadruga izplačala okroglo 50.000 K. Dobička zadržani letos nimajo. Lahko umevno, če premislimo, da zadruga bolj skrbi za delavca, kakor pa za svojo korist. Res, velika konkurenca škoduje. Le z velikim trudom in pridnostjo se more vzdržavati. Namesto obetanih podpor dobiva le vedno več nasprotstva, brezštevilnega obrekovanja, povrh vsega pa še davka obilo. Zadržano geslo je: »Bog pomagaj! Z Bogom in pridnostjo torej naprej!

Strelne vaje pri Krškem. Topničarski polk št. 9 odpotuje v ponedeljek iz Celovca k strelnim vajam pri Krškem in 21. prenoči v Višnji gori.

Nedeljski počitek. Iz kroga trgov. pomočnikov se nam piše: Tukajšnji knjigotržci in trgovci s papirjem bodo, kakor že nekaj let, tudi letos imeli ob nedeljah in praznikih od 15. julija do 9. septembra zaprto. Ali bi ne kazalo, da bi tudi drugi tr-

govci isto storili? Trafikanti in trgovci s špecijskim blagom naj bi imeli do 9. ure odprto, a drugi trgovci naj bi vsa ta dva meseca imeli ob nedeljah sploh zaprto. Naj se eden ojači in pošlje okolo pola za podpise. Da le eden prične, pa pojde.

Pomoč s častnimi občani si je hotel preskrbeti za občinske volitve po vzgledu vipavskih »Narodovcev« laški obč. zastop v Lovranu. Imenoval je častnimi občani šest Lahonov. Slovani so se proti temu pritožili na upravno sodišče, ki pa je pritožbo odbilo.

Toča je v nedeljo popoldne pobila vinograde v Golušniku, Zdinjvasi in Suhplati pri Novem mestu.

Poštni in brzojavni urad v Krškem na Kranjskem slušuje od 15. julija do 20. avgusta t. l. ves dan.

Ljubljanske novice. Otroci zažgali so mrvo blizu kozolca Karola Jesiha v Hradskega vasi. Ogenj so ljudje pravčasno opazili in pogasili. — Prisiljenec ušel je od dela na Erjavčevi cesti. Prisiljenec je Jožef Auer, doma na Gor. Avstriji. Brusil je pete proti Rožniku. — Hudi ženski. Zlasali in stepli ste se Ana Karbelj in Marija Rojc. Karbelj je vrgla kamen ter Rojčevo ranila na čelu. — V klavnici sta se strela mesarski vajenec Jakob Šircelj in Josip Škoda. Šircelj je močno udaril Škodo s krtačo. — Zvito tatico imajo na rotovžu. Marija Tavželj, bivša delavka v tovarni za žveplenke, je bila zadnji čas v Gradcu, kjer se je zglasila, da je bolna. Bila je sama doma in je mej tem pokradla svojim tovarišicam obleke za 58 K ter odšla v Ljubljano. S pomočjo neke njene prijateljice jo je tu policija dobila v pest. — Juška dela ponočnjakov je danes po noči občutil štirikolesni voz ključarja Melhiorja Bremca. Ponočnjaki so mu voz vzeli, vozili se po mestu in nagajali policiji. Voz so končno zapeljali v Mundetovo hišo na Rimski cesti. Pri vozu so polomili tri ročnice. Potem so ponočnjaki šli pod Tivoli, kjer so zjutraj napravili grozen strah mej ženskami, ker so letali okoli s iz papirja narejenimi rudečimi kapucami. Ženske so upile, da vrag hodi pod Tivoli. Mej drugimi je ovajen teh junaških dejanj zasebni uradnik g. Verbič. — Vlomili so včeraj neznani tatovi v barako Simona Treota na Opekarski cesti in so ukradli dvema delavcema dva kovčka z denarjem in obleko. Tatovi so nesli kovčka k Malemu grabnu, kjer so iz jednega kovčka vzeli 34 K, a ko so hoteli ropanje nadaljevati, približali so se ljudje, pred katerimi so tatovi zbežali in pustili kovčka. Nemški abiturijentje so imeli včeraj svojo valetu v kazini. Hodili so na ulico in sultirali s »Heil«-klici, ker se pa za te klice nihče zmenil ni, razbili so neko varstveno svetilko v Šelenburgovih ulicah, pod Tivoli so pa imeli bronaste pse pod gradom za češke leve in so jih okinčali z germanskimi papirnimi čeladami. — Tatvina v realci. V VI. razredu tukajšnje realke so pustili pod klopmi dijaki polno knjig. Neznani tatovi so jih jim odnesli. Na ljubljanskem »standelmarkt« jih je prodal Gregorju Puğlu lepo oblečen mlad mož.

Graški občinski svet je zavrnil z vsemi proti trem glasovom peticijo obrtnikov, naj zopet igra vojaška godba v Gradcu. Kaj družega od graškega občinskega zastopa ni bilo pričakovati.

Konkurz je napovedal trgovec Jožef Stepischnegg, trgovec v Konjicah.

S plavicami okrašen vojak. Kaj tacega se dosedaj še ni videlo, a odslej se lahko vidi takega vojaka v — Celju. Vojaški uradnik ondotne bramborske posadke Andr. Modriniak stopa po ulicah okrašen s plavicami. V Celju je pač vse mogoče.

Pri šoštanjškem sodišču ni bilo pretekli teden nobenega jetnika. Bela zastava je naznanjevala ta redki slučaj.

Za razširjenje tržaške luke so se te dni vršila pogajanja s tržaško občino. Pri pogajanjih se je določilo, da bode občina k stroškom nove zgradbe prispevala z zneskom 500.000 gld.

Goriške novice. Toča je na Goriškem zopet naredila mnogo škode v nedeljo popoldne v Šempasu in v Ozeljanu. — Davčnim kontrolorjem v Cerknem, popolnoma slovenskem kraju, je imenovan neki conte Zucco, ki ne zna slovenski. — V Ajdovščini je umrl Simon Lampret, c. kr. brzojavni

preglednik in bivši c. kr. orožniški stražmešter. — Obstretil je nekega Petriča, stražnika v Korminu, neznan lopov ter ga nevarno ranil.

Razglas. Razpisuje se mesto poštnega odpravnika na c. kr. poštnem uradu na Colu (III. razred, 5. stopinja) okraj Postojna proti pogodbi in kavciji 400 K. Letna plača 450 K. uradni pavšal 120 K in pavšal za slugo 882 K na leto za vzdržavo na dan jednokratne pešne zveze v Vipavo, krajno dostavljanje poštinih pošiljatev in za obhod občine Podkraj 4krat na teden. Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

Velik požar so imeli v Mihalovcih pri Cirkovcah. Zgorela so poslopja Jerneja Medveda, Ivana Medveda, Antona Druškoviča, Štefana Turka in Frasa. Pri požaru se je ponesrečil Jernej Medved tako, da je umrl. — Posestniku Pečovniku v Ragoci blizu Maribora je ogenj upepelil poslopje.

Virtuoz Jan Kubelik, ki je pred nedavnim nastopil tudi v Ljubljani, koncertuje sedaj v Londonu. Pozvan je tudi v kraljevsko palačo v Windsor, kjer bode godel pred angleško kraljico. Po mnenju glasbenih veščakov je Čeh Kubelik najboljši živeči virtuoz na gosli.

Demonstracije radi mature so bile 9. t. m. v Jičinu na Češkem. Dežel. šolski nadzornik Sobiecka je pri maturitetnih skušnjah pomagal, da je padlo 5 abiturijentov, 7 jih je pa dobilo dovoljenje ponavljati skušnje v dveh mesecih. Jičinsko prebivalstvo je tak zaključek mature tako razburilo, da se je okolo 600 oseb zbralo pred stanovanjem dež. šol. nadzornika in burno demonstriralo. Posredovati je moralo orožništvo.

Žrtva praznoverja. V ogerski vasi Nagy-Lomnic se je obesil te dni krojač K. Buhoriny. Ko so ga našli, je bil še živ in bi se mogel še rešiti, da mu je kdo prerezal vrv. A tega si ni upal nihče, ker v tistih krajih vlada praznoverje, da kdor preže obešenemu konopec, umrje še tisto leto. Buhoriny je umiral in umrl pred številnimi gledalci.

Grozen umor. Dne 3. t. m. je usmrtil brivec Jeorem Bekvalac v Vrdniku na grozovit način svojo ženo. Že dalj časa je bil ljubosumen, ker je preveč občevala z nekim Sretičem. Omenjenega večera ju je dobil v sobi, zgrabil je sekiro ter tolkel z njo toliko časa ženo po glavi, da se je mrtva zgrudila pred njim. Potem se je takoj odpravil v Mitrovico in se naznanil sodišču.

O umoru v Konitzu. ki silno razburja ondotno prebivalstvo, so prišle v svet senzačne vesti. Žid Izraelski, ki je aretovan, ker je na sumu, da je skrnil glavo umorjenega Wintra, je svak žida Buschoffa, ki je bil pred leti obdolžen, da je v židovske obredne svrhe v Ksantenu umoril krščanskega dečka Hegemanna. V hiši Izraelskega je pred umorom dečka Cybulle v Skurzu prenočil umora obdolženi žid Josephsohn. Tako javljajo »Deutsch-Soziale Blätter«.

Požar katedrale v Solamanki. V staroslavnem vseučiliškem španskem mestu Solamanki je te dni izbruhnil požar v znameniti katedrali. Požar je upepelil oba stolpa. Požar je nastal po neprevidnosti nekaterih turistov, ki so bili dan preje na stolpu. Vsa Solamanka je v globoki žalosti radi te katastrofe.

Šestdeset samomorov je bilo minuli mesec na Dunaju, dosedaj najvišje število samomorov v enem mesecu. V letošnjem prvem polletju se je na Dunaju usmrtilo 256 oseb, 65 oseb več kakor v jednaki dobi minulega leta. Moških samomorilcev je bilo 194, ženskih pa 62.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 11. julija. »Linzer Volksblatt« piše, da so Mladočehi prodrli jez proti nemškemu liberalcem. Če ta jez zopet popravijo, dobro, toda treba je zagotovila, da se obstrukcija ne ponavlja.

Trst, 11. julija. Danes se je vršil tu shod isterskih laških županov. Sklepi so tajni.

Pariz, 11. julija. Odposlaniki južnoafriških republik so se vrnili iz Amerike

in oddali danes svoje karte v notranjem ministerstvu.

London, 11. julija. Iz Odese se poroča, da je Turčija zaprla ruskim ladijam pot skozi Bospor.

Vojska na Kitajskem.

Za Tientsin, ki se po pravici imenuje ključ Pekina, se bije te dni vroč boj mej Kitajci in mejnarodnimi četami, ali bolje Rusi in Japonci, ker ostale evropske čete pridejo v tem boju kaj malo v poštev. Evropejecem in Kitajcem je dobro znano, da bo oni gospodar Pekina, ki dobi v last Tientsin, in zato je tudi umeven izreden pogum, ki ga kažejo Kitajci. Nasprotni si armadi sta približno obe jednako močni, ker dobivajo Evropejci, kakor pravijo poročila, vedno nove moči in broji sedaj mejnarodna armada bržkone že do 25.000 mož. Vendar pa ta dosedaj še ni dosegla kdove kakih uspehov, čemur je bržkone krivo nesposobno vodstvo evropskih oddelkov; poveljujejo namreč pehoti in topništvu večinoma samo mornariški častniki, ki konečno niso posebno sposobni za vojskovodje na suhem.

Iz Pekina do danes ni nikakih oficijelnih poročil. A nekaj se je vendar le pojavilo; to namreč, da najnovejša vest iz Pekina o poslaništvih in ondotnih tujcih ni bila najnovejša. Sel, ki je prinesel dotično poročilo v Shanghai ali Tientsin, 3. ali 4. julija ni bil več v Pekinu, marveč že v Shanghaiju in torej pač ni mogel vedeti, kaj se je godilo tam isti dan. Iz Pekina je odšel vsekako pred 30. junijem in ta dan se je po prvotnih poročilih ravno pričelo mersarsko klanje. Vkljub temu je pa seveda vendar mogoče, da živi še nekaj Evropejcev, ako je res, da se je princ Cang pravčasno ustavil grozovitosti princa Tuana in s pomočjo zunanjih čet preprečil popolno razdejanje. Vendar pa mej drugimi »Reichswehr« zelo dvomi, da bi se ohranilo angleško poslaništvo, ker meji na najživahnejo ulico, kjer so bokserji najbolj divjali.

London, 11. julija. (C. B.) »Daily Express« javlja iz Či-Fu 10. t. m.: 75.000 Kitajcev je 4. t. m. s 100 topovi napadlo 14.000 mož mejnarodne armade, ki čuva tujce v Tientsinu. — Rusi in Japonci imajo največje izgube. Od 120 mož broječe ruske stotnije so bili razun petih vsi ubiti. Tudi nemški oddelek ima precejšnje izgube. Angležev je padlo 30 mož. Dne 6. t. m. so Kitajci obnovili napad s topovi, a so morali umolkneti pred topovi evropskih čet.

London, 11. julija. (C. B.) »Daily Mail« poroča: V oklicu, ki je danes došel v Shanghai, se proglašja princ Tuan za kitajskega cesarja.

Pariz, 11. julija. Zbornica je s 495 proti 3 glasovom dovolila 14 in pol milijona frankov kredita za ekspedicijo v Kino.

Rim, 11. julija. »Avanti« trdi, da Italija odpošlje še štiri bataljone v Kino, kjer ostanejo najmanj dve leti. Troški bi za Italijo znašali do 62 mil. lir.

Berolin, 11. julija. Države so se zjediniše, da Japonci odpošljejo v Kino večjo armado, ne da bi od tega imeli večje koristi.

Frankobrod, 11. julija. Iz Peterburga se poroča, da so Kitajci v Pekinu ruskega poslanika grozovito mučili in umorili.

London, 11. julija. Evropejci v Tien-Tsinu so v največji stiski, ker jim pomanjkuje vode; reka je zastrupljena.

London, 11. julija. Reuterjev urad poroča iz Tientsina 3. t. m.: Iz kitajskih virov se poroča, da so tujci v Pekinu zasedli palačo princev, ki se nahaja nasproti angleškemu poslaništvu. V tej palači so zavarovani domači kristijani pred bokerskimi napadi.

London, 11. julija. Reuterjev urad javlja iz Shanghaija 9. t. m.: Cesarica vdova je 30. m. m. zopet zasedla vladarski prestol in imenovala Yunglu ministerskim predsednikom. Tekača, ki prehodi 100 milj na dan, je poslala vlada v Nanking, da se zahvali podkralju Yang-Tsinu za zvestobo cesarici, in mu naroči, naj varuje tujce.

Washington, 11. julija. Tukajšnji kitajski poslanik je brzojavil Li-Hung-Čangu in drugim podkraljem, naj varujejo poslaništva, ker bi bilo njih razdejane nesreča za Kino, ter da dobe veliko nagrado vsi, ki bodo kaj storili za rešitev tujcev.

London, 11. julija. Zatrjuje se, da je dne 2. t. m. kitajski cesar pisal podkralju v Nanking, da pričakuje od Rusije, Anglije in Japana pomoči proti bokserjem. Iz Pekina ni gotovih poročil. V Taku je prišlo 22.000 Japoncev, ostali še pridejo dobro oboroženi do 21. t. m.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—c.

(Dalje.)

Že mej potjo sklence, da se tu zopet ustavi, da nekoliko več povzije. Telo si je želelo tudi postelje, a Renzo bi se raji zgrudil onemogel na cesti. Sklenil je, izvedeti v gostilni, kako daleč je Adda, kje se lahko prepeleje čez njo, in se takoj po kosilu tja napotiti. Rodil in vzrastel je takorekoč pri izviku te reke in je pogosto čul, da ta reka nekje nekoliko časa meji mej Beneško in Milansko državo. Bolj natanko tega ni vedel, a tedaj je bil glavni njegov naklep, priti čez Addo, kjerkoli mogoče. Če bi se mu to ne posrečilo, sklence iti, dokler bi mu dopuščale moči, potem pa pričakovati jutranje zarije na polji ali ledini, kjer bi bilo pač mogoče. Nikakor pa ne v krčmi!

Ko v Gorgonzoli stori par korakov, opazi gostilno, v katero vstopi. Krčmar mu pride naproti; Renzo zahteva kosilo in čašo vina. Dolga pot in čas sta mu pregnala čemernost in nejevoljo. „Prosim, da se požurite, ker moram takoj oditi“, pristavi še. Tega ne pové samo, ker je bilo res takó, ampak tudi iz strahu, da bi ga krčmar ne nadlegoval z vprašanji in vlekel iz njega ime in priimek, odkod in kam, ako bi mislil, da bode tu prenočil... Le varno!

Krčmar mu odgovori da se bode hitro zasukal. Renzo se vsede konci mize blizu vrat, kjer navadno sedé ljudje, ki imajo slabo vest.

V gostilni je bilo par pohajkujočih vaščanov, ki so glasno govorili o novicah iz Milana in ugibali, kako je šlo isti dan. Tembolj, ker so novice bolj dražile radovednost, nego jo zadovoljile, novice o nezadušeni in ne zmagoviti vstaji, ki čez noč ni prenehala, temveč se je le odložila; kos povesti, ki je bolj podoben koncu jednega dejanja, nego koncu cele drame. Jeden izmed vaščanov vstane, stopi k došlec in ga vpraša, če pride iz Milana.

„Jaz?“ reče Renzo presenečeno, da bi dobil časa za odgovor.

„Vi, če smem vprašati.“

Renzo strese z glavo, stisne ustnice in iztisne iz njih par nerazločnih glasov, rekoč: „Milan, kakor slišim... tja sedaj ni varno hoditi, če ravno potreba ne nanese.“

„Ali še ni konec vstaje?“ vprašuje radovednež vedno bolj nadležno.

„Treba bi bilo tam biti, da bi to vedel“, reče Renzo.

„Ali ne pridete iz Milana?“

„Pridem iz Liscate“, odgovori naglo mladenič, ki je že premislil svoj odgovor. Od tam je res prišel, ker je šel skozi dotični kraj. To ime mu je povedal nekje na poti neki popotnik, ki mu je tudi rekel, da

je to prva vas, skozi katero mora iti, ako gre v Gorgonzolo.

„Oh!“ reče vaščan, kakor bi hotel reči: Bilo bi pač bolje, če bi prišel iz Milana; a potrpljenje! „V Liscate ne vedó ničesar iz Milana?“

„Mogoče, da kdo kaj ve“, odgovori Renzo. „A jaz nisem slišal nič novega.“

Te besede izgovori, kakor bi hotel reči: Dovolj je tega. Radovednež gre proč, precej nato pa pride krčmar in mu pogrne.

„Koliko je od tu do Adde?“ reče Renzo, na pol tiho in malomarno kakor že večkrat.

„Do Adde, da pojdete čez njo?“ pravi krčmar.

„Da... seveda... do Adde.“

„Ali pojdete čez most v Cassano ali brod v Canonica?“

„Vse jedno... Saj vprašam le iz radovednosti.“

„Ah, hotel sem reči, da tu gredó čez Addo samo pošteni ljudje, ki imajo mirno vest.“

„Dobro. Kako daleč je torej?“

„Pravzaprav je na obe strani jednako daleč: šest milj.“

„Šest milj! Nisem mislil, da je tako daleč“, reče Renzo. Potem pa malomarnim obrazom, ki mu nič ne pristoja, povzame: „Ce bi hotel iti po bližnjicah, šel bi lahko skozi druge vasi?“

„Seveda“, odgovori krčmar in ga hudo-mušno in radovedno pogleda. To je bilo dovolj, da so Renzu v grlu obtičala vsa vprašanja, katera je imel pripravljena. Renzo potegne k sebi skledo, motri čašo, katero je krčmar ob enem s skledo postavil na mizo, in reče: „Vino je pristno?“

„Kot zlato“, pravi krčmar. „Le vprašajte ljudi po vasi in v okolici in bode te slišali. Nato se vrne k drugim gostom.“

Preklicani krčmarji! vskliknil bi rad Renzo. Čim več jih poznam, tem slabši so. Nato začne z veliko slastjo jesti, in vleče ob enem na uho — seveda tako, da ga nihče ne opazi, — da nekoliko poizve, pri čem da je in kaj tukaj mislijo o važnih dogodkih, katerih se je tudi on udeleževal, posebno pa, da bi videl, če se nahaja mej gosti pošteni, da bi ga lahko brez skrbi povprašal za pot in ki bi ga ne vgnal precej v kozji rog, ali hotel izvelič iz njega stvari, ki ga ne brigajo.

(Dalje prih.)

Oena žitu na dunajski borzi

dné 10. julija 1900.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K	8.06	do	K	8.07
Rž za jesen	»	7.19	»	»	7.20
Turšica za jul.-avgust	»	5.94	»	»	5.95
» sept.-okt.	»	6.07	»	»	6.08
Oves za jesen	»	5.56	»	»	5.57

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
10. 9. vveč	735.2	15.7	sl. jvzh.	oblačno	
11. 7. zjut.	736.5	13.8	brevz.	jasno	0.7
12. 2. popol.	734.5	21.6	sl. svzh.	»	

Srednja večerajšnja temperatura 14.7° normale: 19.6°.

Stanovanja so oddati!

Za avgust: **dvoje stanovanj** po 1 sobo in kuhinjo; **dvoje stanovanj** po 2 sobi s kuhinjo.

Takoj pa se oddá **jedno stanovanje** z jedno sobo in kuhinjo.

519 9

Vse to na Poljanski cesti št. 60.

Dunajska borza.

Dné 11. julija.	
Skupni državni dolg v notah	97.65
Skupni državni dolg v srebru	97.15
Avstrijska zlata renta 4%	115.55
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97.05
Ogerska zlata renta 4%	115.60
Ogerska kronska renta 4%, 200	90.95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1716
Kreditne delnice, 160 gld.	682
London vista	242.35
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118.60

Dné 10. julija.	
20 mark	23.69
20 frankov (napoleonor)	19.29
Italijanski bankovci	90.80
C. kr. cekini	11.33
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	168
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	162
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96.10
Tisne srečke 4%, 100 gld.	132.50
Dunavske vravnave srečke 5%	251

KÔPEL
**ROGATEC
SLATINA**
Preizkušeno zdravilišče za bolezni v ledvicah, najcitrin in lednicah, zrsiadberna bolezen (diabetes), želčne kamene, kafarhergoltancin na krhju ilo.
Prospekt se dobe pri ravnaletju Jožne želoznice postaja: Polčane (Pölschach) ZA PO LETI.
259 b) 10-10

**ANT. PRESKER**
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne **duhovniške obleke** iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Orozarja na veliko svojo zalogo **izgotovljene obleke** posebno na **haveloke** v naj-večji izbiri po najnižjih cenah.
170 39

100 do 300 gld.
na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsed brez zgube, ako hoče prodajati postavne dopuščene srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Buda-past VIII, Deutsegasse 8. 43) 10-9

Učenec
14 let star, se sprejme
v trgovino A. Sušnika,
602 3-2
Zaloška cesta št. 15.

Montinit, pritrjevalano sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd., pri-poroča gg. kamnosekom in ključarskim moj-strom tvrdka **BRATA EBERL**, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Franciskanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 27 11-2

Učenca
za trgovino z mešanim blagom pod ugod-nimi pogoji vsprejme in daje pojasnila
604 3-3
J. Modic,
trgovec, Nova vas pri Rakeku.

Išče se spretnega trgovsko izobraženega

614 3-2

poslovodjo,

veščega slovenščine in nemščine v govoru in pisavi in ki ima kaj prakse v izvoznih trgovini. Prednost imajo oni, ki imajo višje trgovske šole in morejo položiti varščino. Ponudbe, opremljene s podatki, naj se do 20. julija t. l. upošlejo

„Gospodarski zvezi“ v Ljubljani.

Ne kupujte že gotovega jesiha!

Izgotovljen jesihi se mnogokrat pokvari, če dolgo stoji, ali je pa na-pravljen iz slabih tvarin, torej neukusen, zdravju škodljiv. Izdelujte si jesihi sami ter sproti iz jesihevega cveta „**Vinacet**“ s tem, da se mu prilije vode! Tak kis iz vinaceta nima bakterij, se ne spridi, po kuhanju se ne poškoduje in ima ravno tako fin duh in okus, kakor gotov jesihi, a je ceneji (kakor je njega moč 10 do 15 h liter).

Na prodaj je „**Vinacet**“ v vseh prodajalnicah delikates in kolonijal-nega blaga in v drožerijah 1/4 literska steklenica 1 krono, celolitska ste-klenica 3 krono.

622 4-2

V Ljubljani je dobiti pri J. Buzzolini ju in J. C. Praunseiss-u.

22% ceneje!

22% ceneje!

K potovalni sezoni!

Ugodna prilika k nakupu večjega števila tapeciranih in netapeciranih

košar za potovanje

z ameriškimi patentovanim zaklepom (najnovejša praktična iznajdba) in mnogovrstnih drugih **finih košar** itd.

Blago ležalo je vsled večje odpošiljatve kakor se ga je naročilo v kolo-dvorskem skladišču na razpolaganje in sem isto pred na 20. junija 1900 od načelnikstva tukajšnje južnoželeznične postaje razpisane javne dražbe kupil

22% pod računsko ceno.

32 otročjih voz, mej temi 11 angleških finih voz za ležanje in se-denje, — najceneje!

607 4-3

M. Pakič, Ljubljana.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti do dosego kolikor je mogoče višjega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnici.